

מאת : יצחק דנה*

לוגיסטיקה ומדדי הביצוע הגלובליים

LPI - Logistics Performance Index

הלוגיסטיקה עוסקת בין השאר, בארגון וניהול של האחסון והתנועות של מוצרים – סחורות ושירותים, לארוך זמן ומרחב. יסודות הלוגיסטיקה הינם מן המערכות הצבאיות, אך כיום הלוגיסטיקה מהווה את עמוד השדרה של הסחר הבינלאומי במסגרת שרשרות האספקה.

הלוגיסטיקה מבוצעת ברובה ע"י ספקי שירותים לוגיסטיים פרטיים המעבירים סחורות ושירותים בעיקר לסוחרים פרטיים ובעלי הסחורות בעולם. אבל לוגיסטיקה היא כלי חשוב גם למדיניות הציבורית והלאומית של ממשלות וארגונים בינלאומיים.

לאור העובדה ששרשרות אספקה הגלובליות הן כל כך מגוונות ומורכבות, היעילות של הלוגיסטיקה תלויה בצורה רבה מאד על רמת השירותים הממשלתיים, השקעות לאומיות ומדיניות ממשלתית. לפיתוח של לוגיסטיקה יעילה דרושים בניית תשתיות מתאימות כולל נמלים ומסופי מטען, רשת כבישים ורכבות, פיתוח משטר ורגולציה לשירותי הובלה ועיצוב ויישום יעיל של נהלי ייבוא, ייצוא ומכס.

הלוגיסטיקה הגלובלית מונעת על ידי חדשנות ועלייה גדולה ומתמדת בסחר העולמי. ללא תכנון לוגיסטי לאומי מקדים, עלול להיווצר " פער לוגיסטי" ניכר יחסית למדינות אחרות, עובדה המרחיקה משקיעים ממדינות שאינן מפותחות לוגיסטית ברמה הנאותה.

החשיבות העצומה של ביצועים לוגיסטיים לצמיחה הכלכלית של כל מדינה בודדת או אזור וכן השפעתה הניכרת על צמצום העוני ועלייה ברמת החיים – ידועים ומוכרים כבר מזמן באופן נרחב ביותר. מדיניות ממשלתית לאומיות צריכה לפעול באופן אסטרטגי על מנת לקדם את ההשקעות והתשתיות הלוגיסטיות הנדרשות.

יכולתה של מדינה לבצע מסחר גלובלי, תלויה בגישה של אנשי העסקים לניהול הסחר הגלובלי וכן תלויה בתכונות ספציפיות של המשק המקומי שלה (ביצועים לוגיסטיים - העברת מוצרים לשוק בצורה יעילה, מהימנה וכלכלית) רשתות לוגיסטיקה ויעילות שרשרת האספקה של המדינה (בעלויות, זמן, ואמינות), תכנון אסטרטגי לוגיסטי ביצועים טובים יותר, הם קשורים מאוד עם התרחבותו של הסחר, גיוון ייצוא, אטרקטיביות להשקעות זרות ישירות, וצמיחה כלכלית.

הבנק העולמי מבצע מידי מספר שנים סקר השוואתי Benchmark, בנושאי מפתח ומדדי ביצוע לוגיסטיים עולמיים, כגון יעילות מכס, איכות תשתיות, היכולת לעקוב אחר מטען שהוא מתאר מגוון רחב של אלמנטים המשפיעים על תפישות של יעילות לוגיסטיקה המסחר בפועל. אינדיקטורים אלו מראים באופן ברור איפה כל מדינה מדורגת ומהם הגורמים הספציפיים לכל מדינה הקובעים את הביצועים הלוגיסטיים.

בדו"ח האחרון לשנת 2012 מציינים עורכי הסקר העולמי שישה מרכיבים עיקריים של LPI הכוללים:

1. היעילות של תהליך השחרור ממכס של סחורות על ידי סוכנויות המיסים וביקורת הגבולות במונחי מהירות, פשטות, ויכולת תכנון וחיזוי.
2. האיכות של תשתיות סחר ותחבורה הקשורה בנמלים, מסילות ברזל, כבישים, טכנולוגיות מידע.
3. היכולת להציע לסוחרים המקומיים – מחירי אטרקטיביים של הובלה בין לאומית מסוגים שונים.
4. האיכות והמחירים של השירותים הלוגיסטיים במדינה כולל עמילות ממכס, תחבורת פנים ארצית, אחסנה ושירותים לוגיסטיים משלימים.
5. היכולת לעקוב (track and trace) אחר משלוחים ומסמכי שילוח ותנועות.
6. תדירות והאופן שבהם מגיעים המשלוחים אל הנמען, בתוך זמן האספקה המתוכנן או הצפוי.

מעיון בתוצאות ה Benchmark העולמי, שהייה רב היקף וכלל 155 מדינות (לצערנו ישראל לא נכללה בו), ניתן לציין ש עשרת המדינות הראשונות (The Top 10) הן לפי הסדר:

1. סינגפור, 2. הונג-קונג, 3. פינלנד, 4. גרמניה, 5. הולנד, 6. דנמרק, 7. בלגיה, 8. יפן, 9. ארה"ב, 10. בריטניה.

Singapore	1	Turkey	27	Vietnam	53	Ecuador	79
Hong Kong SAR, China	2	Portugal	28	Romania	54	Bahamas, The	80
Finland	3	Malaysia	29	Bosnia and Herzegovina	55	Sri Lanka	81
Germany	4	Poland	30	Uruguay	56	Costa Rica	82
Netherlands	5	New Zealand	31	Egypt, Arab Rep.	57	Côte d'Ivoire	83
Denmark	6	Iceland	32	Lithuania	58	Madagascar	84
Belgium	7	Qatar	33	Indonesia	59	Dominican Republic	85
Japan	8	Slovenia	34	Peru	60	Kazakhstan	86
United States	9	Cyprus	35	Panama	61	Niger	87
United Kingdom	10	Bulgaria	36	Oman	62	Tanzania	88
Austria	11	Saudi Arabia	37	Yemen, Rep.	63	Namibia	89
France	12	Thailand	38	Colombia	64	Bolivia	90
Sweden	13	Chile	39	Estonia	65	Belarus	91
Canada	14	Hungary	40	Ukraine	66	Syrian Arab Republic	92
Luxembourg	15	Tunisia	41	Benin	67	El Salvador	93
Switzerland	16	Croatia	42	Botswana	68	Guinea-Bissau	94
United Arab Emirates	17	Malta	43	Greece	69	Russian Federation	95
Australia	18	Czech Republic	44	Kuwait	70	Lebanon	96
Taiwan, China	19	Brazil	45	Pakistan	71	Togo	97
Spain	20	India	46	Mauritius	72	Central African Republic	98
Korea, Rep.	21	Mexico	47	Malawi	73	Macedonia, FYR	99
Norway	22	Bahrain	48	Guatemala	74	Armenia	100
South Africa	23	Argentina	49	Serbia	75	Cambodia	101
Italy	24	Morocco	50	Latvia	76	Jordan	102
Ireland	25	Slovak Republic	51	Georgia	77	Zimbabwe	103
China	26	Philippines	52	Albania	78	Maldives	104

הסקר גם מציין את 6 התחומים הלוגיסטיים שנצפו כחשובים ביותר לדרוג לוגיסטי גבוה :

1. איכות נמלי הים 2. איכות רשת הכבישים 3. איכות רשת הרכבות 4. איכות ה Intra-Logistics 5. איכות כלי התעבורה 6. איכות זרימת המידע ICT = Information and communications technology

להלן מספר מסקנות הנובעות מהסקר :

- ❖ מדינות עם שיפורי ביצועים משמעותיים, הן אלה שיישמו רפורמות והשקעות מקיפות לטווח ארוך .
- ❖ אישורי מעבר גבול ומכס מהירים ויעילים מתקיימים במדינות בהן קיים תיאום נרחב של הגופים השונים הנוגעים. זמן שחרור סחורות במדינות בעלות ניקוד גבוה, מהיר פי 3-4 ממדינות הנמצאות בתחתית הדרוג. קיים פער ניכר בין המדינות השונות בזמן שחרור סחורות מסוג מזון, תרופות ומוצרי בריאות.
- ❖ חוסר אמינות בדיווחים ועיכובים בלתי צפויים גורמים לעיתים ליותר נזק מעלות הסחורות.
- ❖ כמעט ולא ניתן למצוא במדינות השונות, משרדים ממשלתיים ללוגיסטיקה, אבל במדינות המצליחות ניתן למצוא מסגרת עבודה הכוללת את הסקטור הציבורי, הפרטי ומכוני מחקר המשפיעים על תכנון וביצוע רפורמות לוגיסטיות במדינות.
- ❖ עם התפתחותם של שרשרות אספקה הגלובליות, מושם דגש רב על היכולת להעביר סחורות במהירות, באמינות, ובמחיר זול. היכולת להתחבר אינטרנטית לרשת הלוגיסטית הגלובלית הינה רבת משמעות ושפיעה על ביצועי השרשרות.

• יצחק דנה הינו מנכ"ל חברת התכנון והיעוץ הלוגיסטית AGS . ניתן לפנות בשאלות לאיציק באמצעות הטלפון 052-3327541 או באמצעות אימל aqs@aqs.co.il